

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรผลิตสื่อ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ เพื่อศึกษาให้ทราบถึงสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรผลิตสื่อว่าการใช้ประโยชน์เพียงใด ปัจจัยส่วนบุคคลว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการใช้ศักยภาพงานสัมพันธ์ของสภาพการใช้และสภาพความต้องการใช้ในอนาคต พร้อมทั้งรวบรวมเป็นข้อเสนอแนะ สมมติฐานของการวิจัยมีสมมติฐาน ดังนี้ ประโยชน์ที่ได้รับจากเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหาร ทรัพยากรมนุษย์แตกต่างกัน ระหว่างความคิดเห็นของบุคลากรเพศชายกับบุคลากรเพศชาย อาชญาในองค์การแตกต่างกัน ตำแหน่งงานในองค์การแตกต่างกัน ประเภทธุรกิจต่างกัน สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์แตกต่างกันระหว่างความคิดเห็นของบุคลากรเพศหญิงกับบุคลากรเพศชายแตกต่างกัน อาชญาในองค์การแตกต่างกัน ตำแหน่งงาน ในองค์การแตกต่างกัน ประเภทธุรกิจต่างกัน สภาพความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์แตกต่างกันระหว่างความคิดเห็นของบุคลากรเพศหญิงกับบุคลากรเพศชาย อาชญาในองค์การแตกต่างกัน ตำแหน่งงานในองค์การแตกต่างกัน ประเภทธุรกิจต่างกัน สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบันเพื่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์กับสภาพความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในอนาคตเพื่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์มีความสัมพันธ์กันโดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ บุคลากรในกลุ่มบริษัทเครือ เนชั่น กรุ๊ป จำนวน 184 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ไห้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำงานคนโดยนายทำการตอบ และแบบสอบถามให้บุคลากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทำการตอบ เพื่อศึกษาสภาพความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์และแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง และได้รับแบบสอบถามฉบับที่สามบูรณาจำนวน 184 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการทางสถิติและคำนวณค่าต่าง ๆ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows โดยหาค่าสถิติ ดังนี้ ค่ากลางของคะแนน ค่าของความถี่ และตัวสถิติ ไอค่าแคร์ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนที่บอกระดับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ตัวสถิติที่ ตัวสถิติอฟ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรผลิตสื่อ มีประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ บุคลากรบริษัทในเครือ เนชั่น กรุ๊ป โดยใช้วิธีการ สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น ประกอบด้วย ธุรกิจสื่อสิ่งพิมพ์ ธุรกิจกระจายภาพและเสียง ธุรกิจกระจายเสียง กำหนดความคาดเดือนของการสุ่มตัวอย่างเท่ากับร้อยละ 10 (0.10) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคลากรกลุ่มบริษัทในเครือ เนชั่น กรุ๊ป ทั้งสิ้น 184 คน โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำหนدن โภบายทำการตอบแบบสอบถามให้บุคลากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทำการตอบ จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรผลิตสื่อในปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ความต้องการที่จะใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในอนาคตมากขึ้นค่อนข้างมาก

2. ประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรผลิตสื่อจะได้รับในเรื่องความทันสมัย ความถูกต้อง และความรวดเร็ว ในระดับที่ต้องการค่อนข้างมาก ส่วนเรื่องตรงกับประเด็นและครบถ้วนตามมาตรฐานนั้นอยู่ในระดับรอง และพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุงานในองค์กร ตำแหน่งงานและประเภทธุรกิจนั้น มีความสัมพันธ์กับประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01

3. สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เมื่อพิจารณาจากปัจจัยส่วนบุคคล เพศ อายุงาน ตำแหน่งงาน และประเภทธุรกิจ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01 และสภาพความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เมื่อพิจารณาจากปัจจัยส่วนบุคคล เพศ อายุงาน ตำแหน่งงาน และประเภทธุรกิจ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01

4. ความคิดเห็นสภาพการใช้ในปัจจุบัน เกี่ยวกับการให้ข้อมูลความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์ โดยพิจารณาด้านที่หนึ่งซึ่งประกอบด้วยการสรรหา คัดเลือก บรรจุบุคคลากร ด้านที่สองซึ่งประกอบด้วยการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากร ด้านที่สาม ซึ่งประกอบด้วยการประเมินผลการปฏิบัติงาน และการรวมของทุกด้าน พนักงานมีความเห็นต่างกันซึ่งถือว่าสภาพการใช้ในปัจจุบันยังไม่เพียงพอ และภาพรวมของสภาพการใช้ในปัจจุบันมีความสัมพันธ์กับสภาพความต้องการใช้ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าบุคลากรขององค์กรมีความ

ต้องการที่จะให้มีการพัฒนาใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพิ่มมากขึ้นอีกในอนาคต

อภิปรายผล

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรผลิตสื่อ พบว่า

1. สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรผลิตสื่อในปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์คุณชนะชัย สันติชัยกุล กรรมการบริหาร บริษัท เนชั่น มัลติมีเดีย กรุ๊ป จำกัด (2546) องค์กรมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้กับส่วนงานบริหาร ซึ่งดำรง วัฒนา (2541, หน้า 327-335) ได้แก่แนวคิดเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์มาใช้ในระดับต่างๆ ดังนี้ ระดับปฏิบัติการเพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ มาสนับสนุนการปฏิบัติงานประจำ และในระดับกลยุทธ์นำมาใช้วางแผนในเรื่องบุคลากรภายในองค์กร ซึ่งองค์กรได้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์มาใช้ในด้านการสรรหาร การฝึกอบรมพัฒนาพนักงาน ค่าจ้าง ตัวหนังงาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Engle-HRS V24 และกำลังมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในด้านตำแหน่งงาน การคัดเลือกบรรจุผู้สมัคร การวิเคราะห์และออกแบบ โดยใช้ Web Based

สำหรับความต้องการที่จะใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในอนาคตมากขึ้นค่อนข้างมาก ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับกับแนวคิดการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของ Noe (2000, pp. 32-33, 577) ในเรื่องทิศทางการบริหารทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้องค์กรมีความสามารถในการแข่งขัน โดยการมีทิศทางการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่ชัดเจน อาทิ การจัดการสภาพแวดล้อม การจัดทำขั้นเตรียมบุคลากร การประเมินผล การพัฒนา และการจ่ายค่าตอบแทน รวมถึงเน้นการเพิ่มประสิทธิผลในการบริหารทรัพยากรมนุษย์โดยลดงานประจำวันที่ไม่สร้างมูลค่า โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยและนำมาใช้ในระดับต่าง ๆ จึงทำให้เกิดเป็นความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์ค่อนข้างมาก และการบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรมีการปรับรูปแบบการบริหารทรัพยากรมนุษย์ใหม่ โดยนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในฝ่ายบริหารทรัพยากรมนุษย์มากขึ้นเพื่อสนับสนุนความต้องการการใช้งานของบุคลากรในองค์การ ดังบทสัมภาษณ์ ดร. เกรียงศักดิ์ เอกนิติระกุล ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารทรัพยากรมนุษย์ (2546) และสอดคล้องกับแนวความคิดของ-snake ศิยะรัตน์ (2532) ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ให้เกิดประสิทธิภาพในองค์กร ต้องตระหนักรถึงความคาดหวังทางด้านการบริหาร หรือจัดการคือองค์กรผลิตสื่อมีการขัดการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในองค์กร เพื่อให้สามารถสนับสนุนความต้องการของผู้ปฏิบัติงาน

2. ประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรผลิตสื่อจะได้รับในเรื่อง ความทันสมัย ความถูกต้องรวดเร็ว ในระดับที่ต้องการค่อนข้างมาก ส่วนเรื่องตรงกับประเด็นและครบถ้วนสมบูรณ์นั้น อยู่ในระดับรองชั้งสุดคล้องกับงานวิจัยที่มีการศึกษาถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของสุรางค์ ณรงค์ศักดิ์สกุล (2534) จันทร์ธิดา ดาวรุ่งอรุณรักษ์ (2539) ราชส จิรวัฒน์สกิดิย์ (2541) และสมใจ จุพารีเรืองฤทธิ์ (2543) ผลการวิจัยพบว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์ได้รับประโยชน์ในเรื่องความรวดเร็ว ถูกต้องสมบูรณ์ ครบถ้วน และตรงตามต้องการ

ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุงานในองค์กร ตำแหน่งงาน และประเภทธุรกิจนั้นมีความสัมพันธ์กับประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์ แตกต่างกันอย่างชัดเจน สำหรับเพศชาย 0.01 ความแตกต่างที่ก่อให้เกิดขึ้นหากพิจารณาจากข้อมูลเบื้องต้นกลุ่มบริษัทในเครือ เนชั่น กรุ๊ป และ จักรกฤษณ์ พีพีพูน (2541) ได้ศึกษาเรื่องการเป็นเจ้าของข้ามสื่อและผลกระทบ : วิเคราะห์จากกลุ่มแน่นชั้น พบว่าในแต่ละธุรกิจมีการแบ่งสายงานการบริหารที่ชัดเจน เพื่อให้การบริหารงานทำได้รวดเร็ว เช่น ไปในพิสูจน์ที่ถูกต้อง ทำให้แต่ละธุรกิจมีรูปแบบการบริหาร การปฏิบัติงานแตกต่าง รวมถึงภาวะอุตสาหกรรมและการแข่งขันมีความแตกต่างกัน จึงส่งผลกับรูปแบบการบริหารในแต่ละธุรกิจ ดังนั้น การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่มาจากการส่วนกลาง คือ บริษัท เนชั่น มัคคิมีเดีย กรุ๊ป และผู้ใช้มีความหลากหลายไม่ว่าจะเป็นเพศ อายุงานในองค์กร ตำแหน่งงาน และประเภทธุรกิจ สรุปให้ประโยชน์ที่ได้รับแต่ละด้านมีความแตกต่างกัน

3. สภาพการใช้และสภาพความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์พบว่าจากปัจจัยส่วนบุคคล เรื่องเพศ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเชิงทางสถิติที่ 0.01 ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ของ Koohang (1988) ได้ศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่ocomพิวเตอร์ในเรื่องการอนรับประโยชน์ พบว่าความแตกต่างระหว่างเพศชายและเพศหญิงมีผลต่อการใช้คอมพิวเตอร์ และ Levin & Gordon (1989) ได้ศึกษาผลกระทบทางเพศที่มีต่อทัศนคติต่อคอมพิวเตอร์ พบว่าเพศมีผลต่อทัศนคติของนักเรียน

สภาพการใช้และสภาพความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์พบว่าจากปัจจัยส่วนบุคคล เรื่องอายุงาน ตำแหน่งงาน และประเภทธุรกิจ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเชิงทางสถิติที่ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ฤทธิ์ไกร เอื้อถาวรพิพัฒน์ ได้ศึกษาเรื่องการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่มาใช้ในการบริหารงานตามความคิดเห็น

ของพนักงาน สำนักงานการ ไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 2 ภาคกลาง จังหวัดชลบุรี พบว่า อายุแตกต่างกัน ประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ มาใช้ในการบริหารงานกับองค์กร ไม่แตกต่างกัน และรุ่งชัย จันทสิงห์ (2541) ได้ศึกษาเรื่องสภาพความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของสถาบันราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์พบว่า อายุของผู้บริหาร ระดับการบริหารของผู้บริหาร และสาขาวิชานการศึกษาของผู้บริหาร ไม่มีความแตกต่างต่อระดับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ระดับปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

4. ความคิดเห็นสภาพการใช้ในปัจจุบันและสภาพความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์ด้วยคุณภาพด้านประกอบด้วยคุณภาพการสรรหา คัดเลือก บรรจุบุคคล การฝึกอบรมพัฒนาบุคคลากรและการประเมินผลการปฏิบัติงาน รวมถึงพิจารณาภาพรวม พบว่า มีสภาพการใช้ในปัจจุบันและสภาพความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์แตกต่างกัน ถือว่าเป็นพื้นฐานที่ไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของกลุ่มบริษัทในเครือเน้น กลุ่ปที่ปัจจุบันมีการใช้งานในโปรแกรมสำเร็จรูป Engle-HRS V24 ในงานบริหารทรัพยากรมนุษย์ในเพียงบางด้านเท่านั้น ความคิดเห็นสภาพการใช้ในปัจจุบันและสภาพความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าบุคคลากรขององค์กร ยังมีความต้องการที่จะให้มีการพัฒนาใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพิ่มมากขึ้นอีกในอนาคต ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับบทสัมภาษณ์ ดร. เกรียงศักดิ์ เจริญศักดิ์ เอคิมศิริกุล ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารทรัพยากรมนุษย์ (2546) ที่กำลังมีการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์อย่างต่อเนื่อง และเป็นไปในทิศทางเดียวกับงานวิจัย ของ ดร. พริญ พรพุทธรงค์ (2541) ได้ศึกษาเรื่องการเพิ่มพูนประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานบุคคล บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) พบว่าระบบได้รับการพัฒนาสมรรถนะและรูปแบบรายการต่างๆ ให้มีความสามารถครอบคลุม ภาระกิจของการบริหารงานบุคคลในระดับปฏิบัติงานหรืองานประจำวัน ได้เป็นอย่างดี แต่ในทางปฏิบัติยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ของระบบอย่างเต็มความสามารถของระบบที่มีอยู่ นั่นคือ เกณฑ์แก้ไข (2540) ได้ศึกษาการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานบุคคล : ศึกษากรณีสำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลภาครัฐ สำนักงาน ก.พ. พบว่า ระบบงานหลัก 5 ระบบงาน ด้านการบริหารงานบุคคล ได้มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศประเภทคอมพิวเตอร์เป็นจำนวนมาก น้อย เมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณงานทั้งระบบ โดยติดตั้งเครื่องคอมพิวเตอร์ระบบเป็นอิสระและไม่มีการเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่าย และนำมาใช้ในลักษณะเป็นการพิมพ์เอกสาร และการประมวลผล

ข้อมูลเท่านั้น ทำให้พนักงานและอุปสรรคในการปฏิบัติงานคือ ขาดการวางแผนระยะยาว ขาดบุคลากรด้านคอมพิวเตอร์มีกระบวนการทำงานที่ขาดเกินไป และใช้ข้อมูลที่ซ้ำซ้อนกัน จึงมีผลผลกระทบต่อโครงสร้าง ระบบงาน บุคลากร และงบประมาณอย่างชัดเจน ทั้งในเรื่องงบประมาณและผลลัพธ์

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะ ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรผลิตสื่อ ดังนี้

1. ควรวิเคราะห์ร่างคลังข้อมูลพนักงาน เพื่อจัดเก็บประวัติส่วนตัว ประวัติการทำงาน การฝึกอบรม การประเมินผลและการประเมินผลข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดความถูกต้อง รวดเร็ว ครบถ้วน ในการใช้บริการฝ่ายบริหารทรัพยากรมนุษย์
2. ควรจัดให้มีอุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อให้สามารถเข้าถึงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อบริหารทรัพยากรมนุษย์อย่างทั่วถึง
3. ควรสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อบริหารทรัพยากรมนุษย์ เช่น จัดเป็นหลักสูตรการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเบื้องต้น เพื่อให้การใช้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดพร้อม พนักงานแต่ละกลุ่ม พื้นฐานการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศแตกต่างกัน
4. ควรประชาสัมพันธ์การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อบริหารทรัพยากรมนุษย์อย่างทั่วถึง
5. ควรมีมาตรการบังคับการเข้าถึงข้อมูลของแต่ละบุคคลที่ชัดเจน เช่นการมี Login ของตนเอง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ดังนี้

1. ควรศึกษาถึงวิธีการสร้างประสิทธิภาพของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อบริหารทรัพยากรมนุษย์ในด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ การพัฒนาโปรแกรม
2. ควรศึกษาถึงควรพื้นที่ของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อบริหารทรัพยากรมนุษย์ อย่างไรให้มีประสิทธิภาพสูงสุด
3. ควรศึกษาถึงการสนับสนุนและประชาสัมพันธ์การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อบริหารทรัพยากรมนุษย์ อย่างไรให้มีประสิทธิภาพสูงสุด